

AN ERROR OF JUDGMENT

Ferdinando Frega - Nando the Scribe

GILLETTE: 'N OORDEELSFOOT

GILLETTENARRATIVE — DIE LEM-ESSAYS

Wanneer 'n man een-en-sestig word en hom werklik alleen bevind, leef hy nie meer tussen sy herinneringe nie. Hy leef tussen sy foute.

Herinneringe is skadeloos. Hulle kan jou nie meer seermaak nie. Foute is anders. Foute word voor jou wakker. Hulle sit op die rand van die bed en wag dat jou oë oopgaan. Hulle is die getroue metgeselle van die ouderdom, want hulle is die enigste dinge waaroor jy nie weer kan onderhandel nie.

Daardie Augustusoggend het ek my bevind terwyl ek dink aan die ou Suid-Italiaanse instelling bekend as die gedwonge huwelik.

In die dorpies van die 1940's en 1950's het twee jongmense verlief geraak met die roekeloosheid wat vir die jeug voorbehou is. Hulle het mekaar begeer, mekaar vertrou, en nooit aan gevolge gedink nie. Toe het die gevolge in elk geval gekom. Soms een kind. Soms twee. Soms drie.

Die families het na die werklikheid gekyk en 'n praktiese oplossing gekies.

Nie omdat hulle verlig was nie.

Nie omdat hulle romanties was nie.

Omdat skandaal duurder was as die huwelik.

Die twee minnaars is na die altaar gestoot, in verantwoordelikheid gedoop en in die samelewing losgelaat met kinders, verpligtinge en 'n toekoms wat hulle nie beplan het nie, maar wat hulle nou moes bou.

Wanneer die families teen die verhouding gekant was, was daar 'n ander oplossing.

Die fuitina.

Die ontsnapping.

Twee jongmense wat saam verdwyn om aan te kondig dat toestemming irrelevant geword het.

Die boodskap was eenvoudig:

Ons behoort aan mekaar. Haal ons in wanneer julle kan.

Uiteindelik het almal teruggekeer. Families doen dit altyd. Ouers vergewe omdat hulle hul kinders liefhet. Grootouers vergewe omdat kleinkinders elke vorige wet van die hart omverwerp.

Maar daardie oggend het ek nie aan jong paartjies gedink nie.

Ek het aan myself gedink.

Vir jare het my private oefening die boekhouding van foute geword.

Verkeerde besluite.

Verkeerde stilte.

Verkeerde lojaliteit.

Verkeerde verwagtinge.

En anders as daardie jong minnaars het daar geen herstelhuwelik op my gewag nie. Geen dorpspriester nie. Geen familieraad nie. Geen sosiale formule wat die rekenkunde kon regstel nie.

Toe het ek besef dat my eie fuitina veertig jaar lank geduur het.

Vyf-en-sestig lande.

Vier dekades.

'n Eensame ontsnapping oor kontinente heen.

Die vraag was nie meer of ek weggehardloop het nie.

Die vraag was:

Waarvan presies het ek weggehardloop?

Op 14 Augustus 2026 het die antwoord uiteindelik gekom.

Om te weet wat gebeur het, was nie genoeg nie.

Om te verstaan waarom dit gebeur het, het noodsaaklik geword.

Die verskil tussen wysheid en lyding is dikwels niks meer as 'n ontbrekende verklaring nie.

En skielik het dit duidelik geword.

Dit was nie verraad nie.

Dit was nie 'n sameswering nie.

Dit was nie eens die noodlot nie.

Dit was 'n oordeelsfout.

'n Pragtige, duur, lewenslange oordeelsfout.

Ek kon dit nie regstel nie.

Ek kon nie daarteen appelleer nie.

Ek kon nie onderhandel met die hoogste gesag wat vir die uitkoms
verantwoordelik was nie.

My noodlot.

Die Hoof-uitvoerende Beamppte van elke gevolg wat ek nog ooit in die gesig gestaar
het.

En vir die eerste keer het ek opgehou om met hom te stry.

Ferdinando Frega